

ZA5208

**Flash Eurobarometer 267
(Innobarometer 2009)**

**Country Specific Questionnaire
Bulgaria**

FLASH 267- INNOBAROMETER 2009

Company Information

Нека започнем с няколко основни въпроса относно вашата компания/фирма.

D1. КЪДЕ ВАШАТА КОМПАНИЯ/ФИРМА ПРОИЗВЕЖДА ИЛИ ПРОДАВА ПРОДУКТИ ИЛИ ДОСТАВЯ УСЛУГИ?

ИНТЕРВЮЕР: ВКЛЮЧВАТ СЕ ВСИЧКИ ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ (НАПР. АКО Е ДЕЙНОСТ В ТЪРГОВИЯТА НА ДРЕБНО, КЪДЕ СЕ НАМИРАТ МАГАЗИНИТЕ/ОСНОВНО ПРОДАВАТ). ЦЕЛТА Е ДА СЕ РАЗБЕРЕ КЪДЕ СА РАЗПОЛОЖЕНИ ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
  - Не 2
  - Не е приложимо 8
  - Не знае/ Не отговорил 9
- a) Във вашият регион 1 2 8 9
- b) Другаде в нашата страна 1 2 8 9
- c) В държави от Европейския съюз, Норвегия или Швейцария 1 2 8 9
- f) Други държави извън Европейския съюз 1 2 8 9

За следващите въпроси, моля ограничете своите отговори само до дейностите на вашата компания/фирма в България.

D2. Колко работници/служители има вашата компания/фирма в България?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- По-малко от 20 0
- 20-49 1
- 50-249 2
- 250-499 3
- 500 или повече 4
- [Не знае/ Не отговорил] 9

АКО D2 = 0 ИЛИ D2 = 9, БЛАГОДАРЕТЕ И ПРИКЛЮЧЕТЕ ИНТЕРВЮТО

D3. Кога беше създадена вашата компания?

ИНТЕРВЮЕР: В СЛУЧАЙ НА ПРИДОБИВАНЕ В МИНАЛОТО, МОЛЯ ПОСОЧЕТЕ ГОДИНАТА, КОГАТО Е РЕГИСТРИРАНА ПРИДОБИВАЩАТА КОМПАНИЯ/ФИРМА, ИЛИ, В СЛУЧАЙ НА СЛИВАНЕ - НА НАЙ-ГОЛЯМАТА (ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА БРОЙ СЛУЖИТЕЛИ) КОМПАНИЯ/ФИРМА В СЛИВАНЕТО.

НЕ ЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Преди 1 януари 2001 г. 1
- Между 1 януари 2001 г. и 1 януари 2006 г. 2
- След 1 януари 2006 г. 3
- [Не знае/ Не отговорил] 9

IF D3 = 3, THANK AND TERMINATE

D4. Като сравнявате вашият оборот за 2008 г. с този за 2006 г., годишният оборот на вашата компания е намалял, увеличил се е или е останал приблизително същият (в рамките на плюс или минус 5%)? Да не се включват промени в оборота, в резултат от сливания или придобиване.

НЕ ЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Намалял е 1

- Увеличил се е 2
- Останал приблизително същият 3
- [Не знае/ Не отговорил] 9

АКО D4 = 1

D4a. От 2006 до 2008 год., оборотът ви е намалял ...

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- ... с по-малко от 5% 1
- ... с 5% до 25% 2
- ... с повече от 25% 3
- [Не знае/ Не отговорил] 9

АКО D4 = 2

D4b. От 2006 до 2008 год., оборотът ви се е увеличил ...

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- ... с по-малко от 10% 1
- ... с 10% до 50% 2
- ... с повече от 50% 3
- [Не знае/ Не отговорил] 9

D5. НЕ СЕ ЗАДАВА, ЗАПИСВА СЕ ОТ БАЗАТА ДАННИ:: НКИД код за основната дейност на компанията

Section 1: TRENDS IN INNOVATIVE ACTIVITIES, INVESTMENTS AND strategy

Сега ще ви задам няколко въпроса за промените в иновационните дейности и стратегия на вашата компания напоследък. Ако усещате, че конкретен въпрос не се отнася за вашата компания, моля кажете ми.

a) Trends in innovative activities

Q1. От 2006 год. досега вашата компания имала ли е разходи за някоя от следните дейности, за да подпомогне иновациите? Когато отговаряте на този и подобни въпроси, моля включвайте и 2006 г. във вашия отговор.

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
- Не 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Научна и развойна дейност в рамките на вашата компания 1 2 8 9
- b) Научна и развойна дейност, извършвана за вашата компания от други предприятия или от изследователски организации 1 2 8 9
- c) Придобиване на нови или значително подобрени машини, оборудване и софтуер 1 2 8 9
- d) Покупка или получаване на право за ползване на патенти, нововъведения, ноу-хау или други видове знание 1 2 8 9
- e) Обучение с цел подпомагане на иновационните дейности 1 2 8 9
- f) Дизайн (графичен, на опаковка, процес, продукт, услуга или индустриален дизайн) 1 2 8 9
- g) Кандидатстване за патент или регистрация на дизайн 1 2 8 9

АКО ИМА ПОСОЧЕНА ПОНЕ ЕДНА ОПЦИЯ НА ВЪПРОС Q1. ЗА ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ ПРЕМИНЕТЕ НА ВЪПРОС Q2

Q1a. В сравнение с 2006 г., през 2008 г. вашата фирма увеличила ли е разходите си за иновации за някоя от следните дейности?

ЗАДАЙТЕ ВЪПРОСИ ОТ А)-Г) ЗА ВСИЧКИ ОТГОВОРИЛИ Q1 = 1

КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
  - Не 2
  - Не е приложимо 8
  - Не знае/ Не отговорил 9
- a) Научна и развойна дейност в рамките на вашата компания 1 2 8 9
- b) Научна и развойна дейност, извършвана за вашата компания от други предприятия или от изследователски организации 1 2 8 9
- c) Придобиване на нови или значително подобрени машини, оборудване и софтуер 1 2 8 9
- d) Покупка или получаване на право за ползване на патенти, нововъведения, ноу-хау или други видове знание 1 2 8 9
- e) Обучение с цел подпомагане на иновационните дейности 1 2 8 9
- f) Дизайн (графичен, на опаковка, процес, продукт, услуга или индустриален дизайн)..... 1 2 8 9
- g) Кандидатстване за патент или регистрация на дизайн 1 2 8 9

Q2. Моля, помислете за общият обем похарчен от вашата фирма през 2008 г. за всички иновационни дейности. Какъв процент представлява това от общият ви оборот за 2008 г.?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- По-малко от 5% 1
- Между 5% и 25% 2
- Между 25% и 50%..... 3
- Повече от 50%..... 4
- [Не е приложимо/ няма иновационни дейности] 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q3. В сравнение с 2006 г., общият обем похарчен от вашата компания за всички иновационни дейности през 2008 г. се е увеличил, намалил или е останал приблизително същият (като се отчете инфлацията)?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Увеличил се е 1
- Намалил е..... 2
- Останал е същият 3
- [Не е приложимо/ няма иновационни дейности] 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q4. През последните шест месеца вашата компания предприемала ли е някое от следните действия като пряк резултат от икономическия спад?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Увеличила е общият размер на разходите за иновации 1
- Намалила е общият размер на разходите за иновации 2
- Запазила е общият размер на разходите за иновации на същото ниво 3

- [Не е приложимо/ няма иновации] 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q5. В сравнение с 2008 г., очаквате ли през 2009 г. вашата компания да увеличи, намали или да запази общият размер на своите разходи за иновации?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Да увеличи 1
- Да намали 2
- Да запази..... 3
- [Не е приложимо/ няма иновации] 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q6. Вашата компания въведа ли е някоя от следните иновации от 2006 г. досега?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
- Не 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Нови или значително подобрени продукти 1 2 8 9
- b) Нови или значително подобрени услуги 1 2 8 9
- c) Нови или значително подобрени процеси (напр. производствени процеси, дистрибуционни методи, поддържащи дейности) 1 2 8 9
- d) Нови или значително подобрени маркетингови стратегии 1 2 8 9
- e) Нови или значително подобрени организационни структури (напр. управление на знанието, организация на работното място или външни отношения) 1 2 8 9

АКО ИМА ИЗБРАНА ПОНЕ ЕДНА ОПЦИЯ ВЪВ ВЪПРОС Q6. ЗА ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ ПРЕМИНЕТЕ НА ВЪПРОС Q7.

Q6a. През 2008 г., колко важни бяха иновационните продукти или услуги за общите продажби на вашата компания?

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Повечето продажби дойдоха от иновационни продукти или услуги..... 1
- Иновационните и неиновационните продукти или услуги допринесоха приблизително еднакво за продажбите 2
- Повечето продажби дойдоха от неиновационни продукти или услуги..... 3
- [Не знае/ Не отговорил] 9

b) Public procurement

Q7. Терминът “обществена поръчка” описва покупката на стоки, услуги или публична работа от правителствата и публичните организации. Дали от 2006 год. досега вашата компания...

ПРОЧЕТЕТЕ - КОДИРАЙТЕ ПЪРВИЯТ ПОДХОДЯЩ ОТГОВОР

- ... е печелила поне един договор за обществена поръчка 1
- ... е подавала поне една оферта за обществена поръчка, но нито една не е била успешна 2

- ... е проучвала възможностите да продава на правителства или публични организации, но да не е подавала оферта..... 3
- ... не е правила нито едно от тези, не се интересува от обществени поръчки..... 4
- [Не е приложимо]..... 8
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

АКО Q7 = 3

Q7а. Възможностите за обществени поръчки, които сте проучвали от 2006 г. досега, включват ли възможност за продажба на иновации (напр. нови или значително подобрени продукти или услуги)?

ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Да..... 1
- Не..... 2
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

АКО Q7 = 2

Q7б. Поне една от офертите, която сте подали за обществена поръчка от 2006 г. досега, включвала ли е възможност за продажба на иновации (напр. нови или значително подобрени продукти или услуги)?

ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Да..... 1
- Не..... 2
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

АКО Q7 = 1. За всички останали преминете на въпрос Q8.

Q7с. Поне един от договорите за обществени поръчки, които сте спечелили от 2006 г. досега, включвал ли е възможност за продажба на иновации (напр. нови или значително подобрени продукти или услуги)?

ПРОЧЕТЕТЕ - САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Да..... 1
- Не..... 2
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

Q8. За да бъде една компания успешна в обществените поръчки, смятате ли, че ...

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- ... ниската цена е по-важна от иновациите за спечелването на обществена поръчка 1
- ... иновациите са по-важни от ниската цена за спечелването на обществена поръчка 2
- ... цената и иновациите имат еднаква важност за спечелването на обществена поръчка 3
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

с) Strategic trends

Сега да се насочим към стратегическата насока за развитие на вашата компания през последните години.

Q9. От 2006 г. досега, вашата компания започвала ли е или увеличила ли е някоя от следните инициативи за обединяване на различни дейности на компанията (научна и развойна дейност, дизайн, маркетинг/продажби, производство и пр.) за да подпомогне иновациите?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
- Не 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Системи за управление на знанието 1 2 8 9
- b) Вътрешни механизми за работниците/служителите да дават иновативни идеи 1 2 8 9
- c) Ротация на служителите или командироването им между различни функции 1 2 8 9
- d) Създаване на екипи от хора с различни функции или от различни отдели за работа по иновационни проекти 1 2 8 9

Q10. От 2006 г. досега, вашата фирма стартирала ли е или увеличила ли е извършването на някоя от следните международни дейности, за да подпомогне иновациите?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
- Не 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Възлагане на задачи на компании, намиращи се в други държави (аутсорсинг) 1 2 8 9
- b) Инвестиране в компании, намиращи се в други държави 1 2 8 9
- c) Друго сътрудничество с местни партньори в други държави 1 2 8 9
- d) Набиране на служители от други компании на временен или постоянен принцип 1 2 8 9
- e) Пазарно тестване на вашите иновационни продукти в други държави 1 2 8 9

АКО ИМА ИЗБРАНА ПОНЕ ЕДНА ОПЦИЯ НА ВЪПРОС Q10. ЗА ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ ПРЕМИНЕТЕ НА ВЪПРОС Q11.

Q10a. Тези международни дейности за подпомагане на иновациите са били основно в ...

ПРОЧЕТЕТЕ – ДО ДВА ОТГОВОРА

- Държави от Европейския съюз, Норвегия или Швейцария 1
- Северна Америка 2
- Азия 3
- Други държави 4
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q11. От 2006 г. досега, вашата компания използвала ли е някой от следните методи за подпомагане на своите иновационни дейности?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
- Не 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Създаване или участие в Интернет базирани дискуссионни форуми 1 2 8 9

- b) Подаряване или позволяване на свободен достъп до тестови продукти или услуги от потенциални ползватели 1 2 8 9
- c) Въвличане на потенциални ползватели във ваши вътрешнофирмени иновационни дейности 1 2 8 9
- d) Споделяне или обмяна на ваша интелектуална собственост 1 2 8 9

Q12. От 2006 г. досега, вашата компания развивала ли е някакви стратегически връзки за подпомагане а вашите иновационни дейности с ...?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
  - Не 2
  - Не е приложимо 8
  - Не знае/ Не отговорил 9
- a) ... някои специфични потребители или клиенти 1 2 8 9
- b) ... доставчици..... 1 2 8 9
- c) ... други компании, работещи във вашата сфера..... 1 2 8 9
- d) ... изследователски институти 1 2 8 9
- e) ... образователни институции..... 1 2 8 9

Q13. От 2006 г. досега, вашата компания поставяла ли си е като цел на свои обучения или на дейностите по подбор на персонал някоя от следните компетентности за подпомагане на иновациите?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да 1
  - Не 2
  - Не е приложимо 8
  - Не знае/ Не отговорил 9
- a) Умения за работа в екип..... 1 2 8 9
- b) Умения за водене на преговори 1 2 8 9
- c) Умения за успешни комуникации с хора от други култури. 1 2 8 9
- d) Общи комуникационни умения 1 2 8 9
- e) Креативност (напр. решаване на проблеми, оригиналност на мисленето)..... 1 2 8 9

SECTION 2: IMPACT OF POLITICAL AND ECONOMIC FRAMEWORK CONDITIONS

Q14. Фирмите често мислят от гледна точка на водещите пазари, където потребителите търсят или има по-голям интерес към определени иновационни черти на продуктите или услугите. Къде са разположени вашите най-взискателни клиенти? Моля изберете един отговор.

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- В нашата страна 1
- В държавите от Европейския съюз или Норвегия или Швейцария..... 2
- В други държави..... 3
- Няма забележима разлика в зависимост от пазара 4

- [Не е приложимо]..... 8
- [Не знае/ Не отговорил]..... 9

В следващата секция, ще ви зададем няколко въпроса за вашето мнение за условията в общата политическа и икономическа рамка и тяхното влияние върху решенията на вашата компания, по отношение на иновационните дейности и стратегии.

Q15. Имаха ли позитивен ефект върху иновациите във вашата компания въведените от 2006 г. досега значителни промени в следните сфери свързани с различни политики?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да..... 1
- Не..... 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Промените в данъчната среда (напр. данъчни кредити за научна и развойна дейност или иновации) 1 2 8 9
- b) Промените в публичната финансова подкрепа (грантове, заеми, помощи за набиране на нови служители и пр.)..... 1 2 8 9
- c) Новите изисквания от регулациите или стандартите за околната среда 1 2 8 9
- d) Новите изисквания от други наредби или индустриални/технически стандарти 1 2 8 9
- e) Услугите, предоставяни от посредници (напр. агенции за технологичен трансфер, патентни ведомства)..... 1 2 8 9

Q16. Някой от следните фактори имаше ли позитивен ефект върху иновациите във вашата компания от 2006 г. досега?

ПРОЧЕТЕТЕ – КОДИРАЙТЕ ВСИЧКИ ПОДХОДЯЩИ ОТГОВОРИ

- Да..... 1
- Не..... 2
- Не е приложимо 8
- Не знае/ Не отговорил 9

- a) Новите възможности за сътрудничество с университети и изследователски институти . 1 2 8 9
- b) Появата на нови технологии, които да бъдат експлоатирани 1 2 8 9
- c) Нарасналия натиск от конкурентите..... 1 2 8 9
- d) Новите възможности за навлизане на нови пазари или разширяване на продажбите на съществуващи пазари..... 1 2 8 9
- e) Новите нужди/желания от страна на клиентите от правителството/ публичния сектор (чрез обществени поръчки) 1 2 8 9
- f) Новите нужди/желания на комерсиалните клиенти..... 1 2 8 9

Q17. Кое от следните смятате, че ще бъде основното конкурентно предимство на вашата компания през следващите две години? Моля, изберете най-важното.

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Разработването на нови продукти, услуги или процеси..... 1
- Модификацията на съществуващи продукти, услуги или процеси 2

- Разработването на нови бизнес модели или начини за продажба на продукти и услуги 3
- Намаляване на разходите за съществуващите продукти и услуги..... 4
- [Не е приложимо/ няма да бъде в бизнеса и пр.] 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9

Q18. От гледна точка на вашата компания, коя от следните тенденции смятате, че ще предостави най-големи възможности за иновации през следващите две години? Моля, изберете най-важното.

ПРОЧЕТЕТЕ – САМО ЕДИН ОТГОВОР

- Иновационните продукти и услуги да посрещнат нуждите на по-възрастните хора..... 1
- Нови или нарастващи нужди/желания за социални, образователни или здравни услуги 2
- Нарастващо търсене на устойчиви или енергоефективни продукти и услуги 3
- Нови пазари за износ на иновации в държави с развиващи се пазари извън Европа 4
- [Нито едно от тези няма да предостави възможности за иновации]..... 7
- [Не се занимава (не планира да се занимава) с иновации]..... 8
- [Не знае/ Не отговорил] 9